

ROERKERKNIEUWS - door het jaar

editie 209 (1 juli 2024) – www.roerkerken.nl

inleiding (nieuwe bisschop)

“Met zeer velen hebben wij afgelopen 6 januari in de Sint-Christoffelkathedraal in Roermond afscheid genomen van onze veel te vroeg overleden bisschop Harrie Smeets”, zo begon onze diocesaan administrator (mgr. René Maessen) zijn voorleesbrief n.a.v. van de bekendmaking op vrijdag 21 juni j.l. dat er voor ons bisdom een nieuwe bisschop was benoemd. “Sindsdien is door velen gebeden voor de benoeming van een goede nieuwe bisschop op de zetel van Roermond. Het is met dankbaarheid en groot genoegen u te kunnen melden dat paus Franciscus een nieuwe bisschop voor ons bisdom heeft benoemd. Met ingang van vrijdag 21 juni is Mgr. dr. Ron van den Hout benoemd tot de 25e bisschop van Roermond. Mgr. Van den Hout is 59 jaar. Hij is afkomstig uit het bisdom Den Bosch. Sinds zijn priesterwijding in 1993 werkte hij daar als kapelaan, pastoor, deken en vicaris-generaal. In 2017 volgde zijn benoeming tot bisschop van het bisdom Groningen-Leeuwarden. Onze nieuwe bisschop heeft dus ruime ervaring als pastor en als bisschop. We zijn blij dat ons gebed is verhoord en dat wij in Mgr. Van den Hout een waardige opvolger van Mgr. Harrie Smeets in ons bisdom mogen verwelkomen. Mede namens hulpbisschop Mgr. Everard de Jong en het kathedraal kapittel van ons bisdom vraag ik u om Mgr. Van den Hout een warm welkom in ons bisdom te geven en hem met uw gebed van harte te ondersteunen bij de taak die hem wacht. Mijn opdracht als diocesaan administrator eindigt met de inbezitneming van de zetel door Mgr. Van den Hout op zaterdag 24 augustus aanstaande. Met dank voor het geschonken vertrouwen wens ik u alle goeds voor de toekomst en Gods zegen. Moge de Heer de glans van zijn gelaat over u laten schijnen en u Zijn vrede schenken”. Gebed voor onze nieuwe bisschop: Heer, gij hebt Mgr. Ron van den Hout uitverkoren tot herder van ons bisdom, als opvolger van de apostelen. Schenk hem de geest van beleid en sterkte, de geest van kennis en ontzag voor Uw Naam, om het volk dat hem wordt toevertrouwd met toewijding te besturen en bij te dragen tot opbouw van de Kerk als sacrament in deze wereld. Door Christus onze Heer. Amen (altaarmissaal).

Virga Jessefeesten Hasselt

Werd vorig jaar in Aken (en Kornelimünster) de zevenjaarlijkse Heiligdomsvaart gehouden en staat volgend jaar ook weer in Maastricht de eveneens zevenjaarlijkse heiligdomsvaart op het programma, dit jaar is Hasselt aan de beurt, waar van 11 tot 25 augustus al voor de 47^e keer de zevenjaarlijkse Virga Jessefeesten worden georganiseerd, een traditie die al 340 jaar bestaat (sinds 1682) en nog altijd springlevend is. Het hoogtepunt van de feesten is de ommegang die op donderdag 15, zondag 18 augustus en zaterdag 24 augustus door de Hasseltse versierde straten trekt. Acht groepen en ruim 1.500 deelnemers lopen mee. Zij beelden met tekst, zang en dans het leven van Maria uit. Verwacht een bijzonder schouwspel: mooi, soms ontroerend en vooral hartverwarmend. Centraal in de ommegang staat het beeld van de Virga Jesse (een 14^e eeuw gepolychromeerd gotisch Mariabeeld dat in de Hasseltse Virga Jessebasiliek staat. Dit jaar hebben de feesten als thema: ‘Gesterkt door Maria Virga Jesse’. Het eeuwenoude verhaal dient als inspiratie voor de zeven relevante actuele thema’s: openheid, ja zeggen, vreugde en blijdschap, geloof, liefde, hoop, genade en dankbaarheid. De Hasseltse Ommegang werd in 2009 tot ‘Vlaams Immaterieel Cultureel Erfgoed’ verklaard. Zie voor meer info: www.virgajessefeesten.be.

Deze zevenjaarlijkse Hasseltse ommegang gaat terug op de bezetting van de stad door Staatse troepen in 1675, zodat gedurende zes jaar de processie niet kon doorgaan. Na de aftocht van de troepen kon de processie eindelijk weer doorgaan. Men besloot er een zevenjaarlijkse traditie van te maken. Alleen in de Franse Tijd, tijdens de eerste en tweede wereldoorlog werd de zevenjaarlijkse traditie onderbroken. In 1867 werd het Mariabeeld gekroond naar aanleiding van de miraculeuze beëindiging van een uitbraak van veepest. 'Virga Jesse' is Latijn voor 'loot' (aan de stam of boom) van Jesse, een uitdrukking die we bij de profeet Jesaja tegenkomen: "een twijg ontspruit aan de stronk van Isaï (Jesse), een telg ontbloeit aan zijn wortel" (Jes.11,1), een tekst die door de apostel Paulus wordt gezien als een verwijzing naar Jezus: "De wortel van Isaï zal verschijnen, Hij die opstaat om te heersen over de heidenen. Op Hem zullen de heidenvolken hun hoop vestigen" (Rom.15,12). Teksten die ons waarschijnlijk bekender voorkomen uit het bekende Adventlied: 'Er is een Roos ontsprongen'. Daarin heet het namelijk: *"Er is een roos ontsprongen uit ene wortelstam; die, lijk ons d'ouden zongen, uit Jesse 't leven nam; nu heeft zij bloem gebracht, in 't midden van de winter, in 't midden van de nacht. O rozenstruik, Maria, o alderpuurste Maagd: van u zingt Isaias, van 't bloemken, dat gij bracht; want eeuwig in Gods raad lag dat gij 't Kind zoudt baren tot alder wereld baat"*. Met die Jesse wordt Isaï bedoeld, de vader van koning David. Van Isaï zegt de Misjna van de Talmoed dat hij zonder zonde gestorven zou zijn. Isaï was een zoon van Obed, kleinzoon van Boaz en Ruth, uit de stam van Juda. Hij woonde in Bethlehem en had volgens 1 Sam. 16, 10-11 en 17,12 acht zonen en twee dochters. 1 Kron.2,13-15 noemt zeven zonen en twee dochters. Volgens de geslachtslijsten in Mt. 1,1-7 en Luc. 3,23-38 stamt Jezus via Jozef van David en diens vader Isaï af. Maar ook via Maria stamt Jezus van David en diens vader Isaï af. Dat beeldt de traditie uit middels 'de Boom van Jesse', een afbeelding die we onder andere tegenkomen in de Berger Mariakapel (zie Roerkerknieuws 165).

(g)een Cuyperskerk voor Posterholt

Kreeg Montfort in 1858 een Weberkerk (zie Roerkerknieuws 204), het had niet veel gescheeld of Posterholt had niet veel later een Cuyperskerk gekregen. Het was de Posterse pastoor Verhaegh (1851-1874) die de eerste pogingen ondernam om er na de verzelfstandiging van de parochie (1803) een nieuwe kerk te realiseren. Dat het er uiteindelijk toch niet van kwam had meerdere oorzaken, schrijft Jeu Veelen in zijn jubileumboek van de St. Matthiasparochie uit 2003. *"Verhaegh had een moeilijk karakter en genoot niet het vertrouwen dat hij de bouw van een kerk met succes zou afmaken. Bovendien speelde een al lang bestaande ruzie tussen twee partijen in de gemeente en in de gemeenteraad een zeer belemmerende rol"* (blz.112). Uiteindelijk nam pastoor Verhaegh in 1874 ontslag en verdween het uit 1864/65 daterende ontwerp van architect Cuypers in de kast. Verhaeghs opvolger Eduard van Boom (1874-1885) kwam uiteindelijk met een nieuwe architect (Johannes Kayser) op de proppen en het was naar zijn ontwerp dat in 1878 een nieuwe neogotische kerk in Posterholt kwam, de kerk die begin 1945 ten gevolge van oorlogsgeweld ten onder ging en niet meer herbouwd zou worden. De naam van de bekende, zeg maar gerust beroemde architect Cuypers (1827-1921) wordt vaak in één adem genoemd met het Rijksmuseum (1876-1885) en het Centraal Station (1881-1889), beide in Amsterdam. Cuypers was echter in de eerste plaats architect van kerken. Hij ontwierp meer dan honderd kerken, waarvan er ongeveer zeventig werden gebouwd. Zijn eerste kerk bouwde hij in 1853 in Oeffelt. Daarnaast ontwierp hij kapellen en kloosters en restaureerde hij tientallen oude kerken, waarbij de restauratie vaak samenging met een uitbreiding en/of metamorfose in

Cuypers' stijl. Om die typische stijl zou hij later verguisd worden, maar sinds de recente restauraties van bekende Cuypersgebouwen (zoals het Roermondse Cuypershuis) heeft zijn imago weer een opwaardering gekregen. Heette een halve eeuw geleden dat er geen bezwaar tegen was een kerk af te breken, want het was 'toch maar' een Cuyperskerk, tegenwoordig probeert men een kerk eerder te behouden, juist omdat het om een Cuyperskerk gaat.

Niet alleen in Posterholt werd Cuypers gevraagd een nieuwe kerk te ontwerpen, ook in Melick gebeurde dat, en wel in 1853, onder pastoor Haerkens (1833-1862). In tegenstelling tot Posterholt werd het Melicker ontwerp wel uitgevoerd, zij het pas onder Haerkens' opvolger Peys (1862-1874). Na de bouw van het koor (met drie 'straalkapellen' – waarvan de middelste tot op de dag van vandaag behouden is gebleven) in 1862 kwam het project evenwel weer stil te liggen. Pas onder Peys' opvolger Tielen (1874-1894) ging het werk weer verder, namelijk in het voorjaar van 1882 met de bouw van het schip en de toren. Wel zou de toren in 1891 nog eens gewijzigd en verhoogd worden, dit volgens een plan van architect Kayser die al eerder tekende voor de kerk van Posterholt (1878), voor de restauratie van de kerk van St. Odiliënberg (1880-1883) en voor de kerk van Herkenbosch (1886-1889). Cuypers ontwerptekeningen voor een nieuwe kerk in Posterholt zijn gedateerd december 1864 resp. februari 1865. Dit (niet uitgevoerde) ontwerp lijkt in grote lijnen op de wel uitgevoerde Cuyperskerk van van Pey-Echt (1856-1961), met één hoofdbeuk en twee zijbeuken in vijf traveeën, maar dan zonder dwarsbeuk (transept). Het Melicker priesterkoor kende zoals de meeste Cuyperskerken een driezijdige afsluiting. In tegenstelling tot Pey kent het Posterse torenfront geen rozetraam en is de torenspits veel eenvoudiger van uitvoering. Aan de zuidzijde van de toren (met wijzerplaten in de topgevel) was een traptorentje gepland. De zijbeuken waren rechtzijdig gesloten met daarvoor ruimte voor een zijaltaar. Aan weerszijde van het priesterkoor staan twee sacristieën ingetekend. Ook was op de nok van het kerkdak een klein dakruitertje voorzien, waarschijnlijk bedoeld voor een angelusklokje resp. consecratieklokje. Ongetwijfeld zou de Posterse Cuyperskerk verrezen zijn op de plaats van de oude St. Matthiaskerk uit 1772/73 (een toren kreeg die kerk pas in 1784) en - net als de oude kerk - 'georiënteerd' (d.w.z. op het oosten gericht) zijn geweest, d.w.z. met het priesterkoor op het oosten gericht. Dit in tegenstelling tot de Kayserkerk uit 1878 die op het zuiden lag, de kerk die in de jaren 1926-1928 nog eens naar plannen van Jules Kayser werd uitgebreid. Het Posterse kerkontwerp van Cuypers werd zoals gezegd niet uitgevoerd. Wel zijn grafkapel op het Posterse kerkhof (1865) voor de familie Geradts, voor wie Cuypers eerder al kasteel Aerwinkel ontwierp (1854).

Personalia

Op zondagmorgen 23 juni j.l. werd in de St. Matthiaskerk van Posterholt **Loa Dirks** gedoopt.

Opr vrijdagmiddag 28 juni j.l. gaven **Thijs Berden en Judith Peters** elkaar in de Berg basiliek hun Jawoord in de Berger basiliek en sloten daarmee een kerkelijk huwelijk.

Op zaterdagmorgen 29 juni j.l. deden we vanuit de St. Matthiaskerk van Posterholt **Lucia Hubertina Vincentius (Lucy) Sijben (1945-2024)** uitgeleide. Geboren en getogen in Hoensbroek, als vijfde in een onderwijzersgezin dat uiteindelijk tien kinderen zou tellen. Lucy gaf al op jonge leeftijd blijk van een ondernemende geest en sloeg al gauw als inrichtingsassistente haar vleugels uit. In de relationele sfeer liep het echter niet zoals gehoopt en verwacht. Het vormde een van de redenen om naar Amsterdam te verhuizen waarheen twee van haar broers, Funs (1939-2011) en Wien (1940-1994), haar al waren

voorgegaan. Daar ontmoette ze ook haar grote liefde John de Weijer (1940-2012) die als architect betrokken was bij de totstandkoming van het Vierwindenhuis, dat ze in die tijd bewoonde. Het betreft een bijzonder appartementencomplex aan het Windroosplein (Wittenburg) dat vier gemeenschappelijke ruimte heeft die door de bewoners zelf beheerd worden. Deze ruimtes, in de hoeken van het gebouw, hebben ieder een eigen functie, gekarakteriseerd door één van de vier oerelementen: aarde (Oosthal - geel- wintertuin), vuur (Westhal – rood - café en expositie-ruimte), water (Noordhal – groen - sauna en solarium) en lucht (Zuidhal – blauw - theatertje). Daar in het Vierwindenhuis leerde ze ook enkele medebewoonsters kennen die vriendinnen voor het leven werden. Ook volgde ze er diverse cursussen en workshops. Toen broer Wien ernstig ziek werd, stond ze hem bij tot hij in het voorjaar van 1994 op 44-jarige leeftijd overleed. Datzelfde deed ze voor priesterbroer Funs die in najaar van 2011 op 72-jarige leeftijd overleed. Tot overmaat kreeg vriend John in diezelfde periode te horen dat hij ongeneeslijk ziek was; ook hem stond ze bij tot hij in het voorjaar van 2012 op 72-jarige leeftijd overleed. Toen ze ook zelf met haar gezondheid begon te sukkelen vormde dat de aanleiding om weer naar Limburg terug te keren. Zo kwam ze in de zomer 2019 naar Posterholt, waar ze in de buurt van haar zus Marij en zwager Martin een woning betrok en langzaam maar zeker ook weer een beetje haar draai begon te vinden toen ze bij het sociale leven ter plaatse betrokken raakte. Toch begon de ziekte Alzheimer haar steeds meer in zijn greep te krijgen hetgeen een jaar later opname in zorgvilla Casimir in Roermond noodzakelijk maakte. Daar heeft ze ondanks alles nog een mooie tijd gehad tot het afgelopen weken toch steeds duidelijker werd dat het einde eraan zat te komen. Zo is ze voorzien van het sacrament der zieken - op zondagmorgen 23 juni j.l. rustig en vredig ingeslapen. Na de uitvaartdienst, opgeluisterd door de dames van Cadanz, het koor waar ze zelf ook nog even lid van was geweest, volgde de begrafenis op Bergerbos.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch, tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick, tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg, tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt, tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop, tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl